

UDGÅET AF
BIBLIOTEKETS
SAMLING

Nyboder og Christianshavn

Marinens
Bibliotek

000000014435

Noget blivende Hjem, til hvis Lokalteter, ydre og indre Udseende og Beskaffenhed Familietraditionerne gennem Slægtled varigt kunde knytte sig, har jeg aldrig haft, begrundet i at mine Forfædre baade paa fædrene og mødrene Side har fulgt Søofficerens omflakkende Livsstilling. Jeg blev født 1842 i et af de gamle Pavillonhuse i Nyboder, som den Gang var min Faders Embedsbolig, og hvor hans Fader ved en lignende Tilfældighed ogsaa var født. Mine tidligste barnlige Indtryk skriver sig derfor fra denne karakteristiske Del af vor By, hvor endnu ingen Udstykning til Kjøbenhavns Kommune havde fundet Sted, og hvor alle Beboere, "Holmens fæste Stok", henhørte til Marinen, det være sig som Officerer, Underofficerer, Matroser, Haandværksmestre, Haandværkere eller Værftsarbejdere. Alt og alle var under militær Kommando, hvad Administration og Orden i Kvarteret angik, end ikke Kjøbenhavns Politi havde her nogen Myndighed. Der herskede da ogsaa militær Orden, Ro og Renlighed i Gaderne, hvor elendigt brolagte de end var, men Trafiken var ej heller stor, undtagen i den tidlige Morgenstund, naar Klokkelyden igen vakte alle og hele den mandlige Befolkning ad Toldbodvejen strømede ud til Arbejdet paa Holmen, som Orlogsværftet den Gang benævntes for om Eftermiddagen at vende samme Vej hjemad til Mutters Kødgryde. Lørdag Eftermiddag var der navnlig Liv, fordi enten Mutter eller Fatter havde været paa den gamle Proviantgaard oppe bag Kancellibygningen, hvorfra de medbragte Ugens Naturalforplejning i Skikkelse af duftende friskbagte Rugbrød, Flæsk og andre Rariteter. Paa visse Aars-

tider blev mægtige Vognlæs af store Tougværksnet, fyldte med Tømmeraffald, Hugge- og Høvlspaaner etc. fra Skibsbyggeriet og Værkstederne paa Holmen, fordelte rundt i Nyboders Gader, hvor Indholdet af Nettene forsvandt som Dug for Solen ind ad de nærmeste Gadedøre for at tjene Beboerne til Brændsel. Det var maaske denne vidunderlige hurtige Forsvinden, der gav Næring til Rygter om, at der i Nettene stundom skjulte sig ret smukke Stykker Gavntømmer, som lod sig anvende paa fordelagtigere Maade. Velkendte Skikkelser i Nyboder var den Gang de saakaldte "Løbere" iførte en Sømandstrøje med et Par bitte smaa Skøder bagpaa, og som imponerede med en sand Skorsten af sort Filthat prydet med en vældig Kokarde; de forrettede vistnok Ordonnans- og Budtjeneste for Kommandantskabet og Kompagnicheferne, men havde muligvis ogsaa med Politiopsynet at gøre, skjønt dette vistnok væsentligst var betroet Vægteren. Efter at Tappenstrengen havde lydt om Aftenen Klokken 9, tror jeg, var som Regel alt lukket og slukket undtagen i Officersboligerne, og der herskede den dybeste Stilhed og Ro over hele Nyboder, selvom der paa Helligdagene om Sommeren kunde være en del Trafik af Skovgæster gennem Østerport. Denne blev dog lukket saa tidlig paa Aftenen, at jeg mindes oftere paa Aftenture med mine Forældre, at vi har maattet krybe ind af en lille Laage i de lukkede Portfløje, der blev holdt aabne for forsinkede Fodgængere.

Da endnu et Par enkelte af de oprindelige Pavillonhuse er tilbage i Nyboder, behøver jeg ikke nærmere at beskrive vort, som laa i Borgergade tæt ved den Plads, hvor Helgolandsmonumentet senere blev rejst. Uagtet det havde et lidt højere Fundament end den lave enetages Nyboderlænge, som det afsluttede, og hvis talrige Indgangsdøre knapt nok laa i Gadens Niveau, led det dog under samme Ulemper som disse, nemlig den, at Vandet

under heftig Regnskyllen, der ikke sjældent satte hele det lavtliggende Kvarter under Vand, trængte ind over Dørtærskelen, saaledes at Døren maatte barikaderes for ikke at faa Stueetagen oversvømmet. Jeg mindes en saadan truende Katastrofe under et Middagsselskab hos mine Forældre, og at Gæsterne om Aftenen maatte forlade Huset gennem Stueetagens Vinduer, fra hvilke de kunde træde over i Datidens gammeldags højtsvævende Kareter, naar disse kørte klos op ad Muren paa Fortovet. Saadanne Oversvømmelser løftede tidt de lange svære Rendestensbrætter, der stundom løb tværs over Gaderne, op af deres Lejer og satte dem i Drift; snart var dog en Holmensmand bevæbnet med en Baads-hage eller Stage oppe paa hver Ende af Brættet, der saa benyttes som Færges til at transportere Folk nogenlunde tørbenede fra Sted til andet, hvilket indbragte de improviserede Færgemænd en kærkommen Ekstrafortjeneste.

Inden Døre var vort Hus hyggelig og godt, om det end maa have været lidt smaat med Plads; thi da der foruden to lidt ældre Søstre og mig Purk kom et Par Smaasøskende til, fik jeg i en meget tidlig Alder som den ældste Dreng mit Natteophold anvist oppe i et utrolig koldt lille Kvistværelse, hvor jeg i den ofte strenge Vinter efter om Natten at have sovet med et af min Aande stivfrosset Lagen, om Morgenens maatte slaa Isen i min Vandkande i Stykker og paa bedste Maade opbløde min stivfrosne Svamp - hvad jeg dog ingen Anledning fandt til at beklage mig over. Til Gengæld blev jeg grundig optøet ved den omhyggelige Sæbebehandling i varmt Bad, som vi Børn gennemgik hver Lørdagften efter om Morgenens overensstemmende med Datidens Hygiejne at være blevne rensset indvendig med en vældig Portion "Kinderpulver", hvadenten vi trængte til det eller ikke. Foruden Midler mod Orm, der var lige saa ildesmagende, mindes jeg et

tredje hygiejnisk Husmiddel, der bestod i, at vi bestandig skulde bære et om Halsen tæt sluttende sort uldent Bændel, som jævnlig fornyedes efter at have gennemgaaet længere Neddykninger i Eddike eller en anden Vædske. Dets Friktion mod Huden mentes at bevare os mod forskellige Onder. Hvad det aandelige angaar læste jeg i mine yngste Drengaar med mine to ældre Søstres baade dygtige og agtværdige Gouvernante, der daglig mødte for at give os Undervisning. Beviserne for mine Fremskridt bestod i, at jeg paa mine Forældres Fødselsdage, den Gang kaldet "Geburtsdage", og ved andre højtidelige Lejligheder maatte præstere et pænt skrevet Gratulationsbrev paa Tavle. Seks a syv Aar gammel kom jeg i den senere bekendte Skolebestyrer Neves begyndende Skole, hvor Undervisningen foregik i hans private Lejlighed, og hvis Elever den Gang kun talte hans egne tre Sønner, to - senere tre - endnu levende Brødre Knudtzon og mig, medens den senere saa bekendte Pianist August Winding og vistnok to Brødre Trolle fra Trolleborg var der i Huset som Pensionærer. Undervisningen var aldeles patriarkalsk. Hr. Neve selv underviste os i alle Fag, tilskar vore Gaasefjerspenne - den Gang ansaas den moderne Staalpen som aldeles ødelæggende for Haandskriften - spidsede vore Blyanter, og han samt hans hyggelige Hustru tog sig kærligt og fornuftigt af os. Vi blev opammede med Oehlenschlägers oldnordiske Fortællinger, af hvilke navnlig Digtene om Frodes Forfølgelse af Helge og Roar og disses endelige Sejr, som vi lærte udenad, gjorde dybt Indtryk paa min barnlige Fantasi. Ogsaa holdt vi Sangtimer, hvor Hr. Neve paa sin Guitar akkompagnerede de fædrelandske Sange, som vi først og fremmest lærte at synge. Dette hyggelige og tvangfri Skoleliv ophørte dog da jeg omtrent i niaars Alderen kom ind i Professor Mariboës store Skole, der bl.a. forberedte

Elever til Adgangseksaminerne saa vel til Søkadet- som til Landkadetakademiet. Her førte den ansete og humane Professor Mariboe Sceptret og den ligeledes ansete men lidt heftige Inspektør Ipsen Stokken, og ikke sjældent maatte vi møde til rigtignok vel fortjente "Klø hos Inspektøren". Jeg faldt derind midt i et Skoleaar og følte mig lidt desorienteret og decourageret blandt de Hundreder af Elever i alle Aldre og de talrige Lærere; jeg havde derfor i det første Par Aar vanskelig ved at følge med, men da jeg saa fik Lov til at følge min Lyst og forberede mig til Søkadeteksamen, spændte jeg i og indhentede hurtig det forsømte.

I 1849, saa vidt jeg mindes, flyttede vi fra Nyboder ud til det paa sin Vis lige saa karakteristiske men langt livligere Christianshavn, hvor vi beboede en Etage med rummelige, dekorede men temmelig forfaldne Værelser i den gamle Bygning paa Hjørnet af Torvegade og Strandgade, der siges i sin Tid at have været Christianshavns Raadhus. Bygningen gør endnu i Dag et smukt, solidt endog monumentalt Indtryk med sine gamle kuplede Frotispicer til hver af de krydsende Gader, uagtet dens underste Etager nu er forvandlede til moderne Lagerrum og Boutiker; men den havde den uheldige Egenskab kun at være forsynet med en eneste og endda meget snæver Trappe, til hvilken Etagernes saavel Hoved- som Køkkendør vendte ud paa samme Repos. Til Gengæld førte paa Afsatsen under hver Etage en lille mystisk Sidetrappe op til et forborgent Bagværelse i den, saaledes at Etagerne nok havde to Udgange, men rigtignok til samme snævre Hovedtrappe. Rimeligvis til Beroligelse mod Brandfare var der i dette Bagværelse anbragt en gammel rusten Økse med Anvisning om, at man i Tilfælde af faretruende Ildsvaade skulde benytte den til at gennembryde Muren paa et nærmere angivet Sted, da

man saa vilde kunne frelse sig ud paa en Trappe i Nabobygningen. De smaa mystiske Hustrapper eksisterer endnu; om Økserne og Nabotrappen gør det, tør jeg ikke have nogen Mening om.

Havde vi i Nyboder to Gange i Døgnet havt Holmens faste Stok defilerende forbi vore Vinduer, blev den her erstattet med de til og fra Byen til Vogns og til Fods dragende Amagere, der baade Kvinde og Mand den Gang bar deres smukke og karakteristiske Nationaldragt. Min Skolevej gik som Amagernes selvfølgelig over den ældgamle Knippelsbro, men i Stedet for som dem at gaa langs Børsen, tog jeg, saavidt Tiden tillod det - og Knippelsbroens den Gang meget langsomme Ophejsninger og Nedsænkninger ved Haandkraft var et udmærket Paaskud for at møde for sent i Skolen - Vejen gennem Børsen. Denne var nemlig ikke som nu eksklusiv Kontorbygning. Hele Stueetagen bestod af Boutikker, hver enkelt med egen Indgang fra Gaden, i hvilke der solgtes alskens grovere Sager henhørende til Skibsmateriel, Proviantering og lign., medens hele første Sal med Undtagelse af Salen, den nuværende Børssal, udgjorde en lang Halle, en Bazar fyldt med Smaaboutikker, der forhandlede Sager af langt større Tiltrækning for et Barn end Stueetagens. Med Tilside-sættelse af ganske vist tillokkende Nürnberger Legetøj, Kukenbager Honningkager, Pebernødder og lign., var det en Boutik, der prangede med et stort fuldrigget Skib nøjagtig gengivet i alle Enkeltheder, som var min fornemste Attraktion af det hele. Ved det dvælede jeg atter og atter, og det foranledigede at mine barnlige Ønskesedler ved Juletid i en Række Aar, men altid omsonst, indledtes med "et Skib".

Min Fader var selvfølgelig ofte udkommanderet og da navnlig om Sommeren. Saa flyttede vi andre paa Landet, hvor min

kære Moder bibragte os sin egen Kærlighed til Naturen paa lange daglige Spadsereture i Skov, ved Strand og i aabent Land.

Stundom var vi dog sammen med min Fader f.Eks. i 1848, da han var Chef for Vagtskibet i Store Bælt. Vi rejste i Mangel af Jernbanebefordring med Ekstrapost gennem Sjælland til Nyborg, hvor han havde skaffet en Lejlighed til os, og hvor vi sluttede os nøje til Amtsforvalterens, Baron Guldencrones elskværdige Familie med hvis jævnaldrende Børn vi hurtig voksede os sammen og sluttede et Venskab, der for fleres Vedkommende varede Livet igennem. Deres elskelige Moder, født Bardenfleth, vidste ikke alt det gode, hun skulde gøre for os, lige som man ogsaa i det Suhrske Hus viste os stor Venlighed. Der var livligt nok i den lille By, som den Gang endnu agerede Fæstning. Oprøret i Holsten var udbrudt, Tropper og Krigsskibe samledes og sendtes til Hertugdømmerne. Luften over hele Danmark var som elektriceret af Begejstring over den nyfødte politiske Frihed, som vi Børn naturligvis ikke anede Betydningen af, men desmere berusede var vi af den mere haandgribelige Krigsbegejstring. Denne blev næret ved de talrige Skillingsblade med Efterretninger fra Krigsskuepladsen og ved de mange krigerske og patriotiske Sange, som Begivenheder og Stemninger affødte. Vi var alle af Naturen begavede med musikalsk Øre og gav Sangtimerne og enhver ny Sang, der udkom i hine Aar, lige fra "Den Gang jeg drog afsted" og "Holmens faste Stok" til Heibergs mere lyrisk kønne "Gadeviser" som f.Eks. "Oh Clara, hvorfor rødmer Du ved Berlingske Avis" tonede snart fra vore Læber.

I 1849 var, saa vidt jeg mindes, min Fader Chef for Vagtskibet ved Helsingør, medens vi andre laa paa Landet i Nærum. Han kom stundom kørende ind i en Gig for at besøge os, og jeg tilbragte en Del af Sommeren hos ham ombord i Korvetten, hvor

Jeg fandt stor Glæde ved Skibslivet, uagtet han samtidig holdt mig strengere til Bogen end min kære Moder gjorde paa Landjorden. Til Gengæld blev jeg rigtignok forkælet i det Prøselinske og andre den Gang ansete Huse i Helsingør, som min Fader stod paa fortrolig Fod med. I 1850 blev han Chef for "Hekla", den bedste og smukkeste af de tre Krigsdampere (alle Hjulskibe) som vor Flaade den Gang besad, og hvis Opgave bl.a. bestod i at blokere den holstenske Kyst og forhindre den oprørske Flaadestyrke i at optræde aktivt. Vi andre boede den Sommer i Humlebæk, hvor vi havde megen Omgang med den bekendte Brunske Familie paa Krogerup, som min Fader stod i Venskabsforhold til fra sin tidlige Ungdom, ligesom vi tilbragte megen fornøjelig Tid med Ungdommen paa Nyrupgaard, der tilhørte min Moders Fætter Carl Uldall (senere Ejer af Knivholt ved Frederikshavn), hvis elskelige Hustru Julie, født Rottbøll, vi tilbad. Det var det første Krigsaar, og Feltstyrken var bragt op til det hidtil højeste Mandtal, hvoraf Følgen var at hele Egnen var blottet for vaabenførlige Mænd. Det vakte derfor stor Rædsel blandt de landliggende Familier, da et Par ilde berygtede Fanger (Slaver) brød ud fra Slaveriet i Kjøbenhavn og søgte Tilhold i de udstrakte Skove i Omegnen af Humlebæk, hvorfra de begik natlige Indbrud i ensomt liggende Huse og Gaarde. Slaverne, der bl.a. benyttedes meget til Renholdelsen af de offentlige Anlæg i Kjøbenhavn - som Barn saa jeg dem ofte arbejde i Grønningen - bar en højst iøjnefaldende Dragt bestaaende af en Jakke, Knæbenklæder og lange uldne Strømper; Jakkens ene Side var af gult, den anden af graat Vadmél, medens Benklæder og Strømper havde de samme farver men paa den modsatte Side af Legemet. Endvidere bar de en Lænke, der udgik fra en om det ene Ben sluttende Bøjle, medens den anden Ende naar

de, selvfølgelig under Opsigt af Fængselsbetjente, arbejdede i det frie, var fastgjort i et Bælte om Livet. Det var ikke let at undslippe i denne Beklædning. Forgæves organiseredes der i Humlebæk frivillige Korps bestaaende af gamle værkbrudne Fiskere og Landbrugsarbejdere, bevæbnede med endnu ældre rustne Sabler og Geværer samt med Høtyve og Leer, der afsøgte Skovene; de fandt kun Sporene af Gavtyvenes Bivouak og deres Slave Dragter og sønderbrudte Lænker, men aldrig dem selv, uagtet de drev deres Uvæsen i længere Tid. Vor Sommerbolig, der kun rummede kvindelige Beboere og Smaabørn, forsvarede sig da ogsaa med kvindelige Vaaben, saalænge Panikken varede, nemlig ved hver Nat at illuminere fra Ende til anden, hvilket ogsaa viste sig at være et effektivt Forsvarsmiddel. Vi blev aldrig angrebne.

En smuk Dag denne Sommer foretog min Moder en længere Udflugt til Vogns med os Børn op til Gilleleje og Nakkehovederne, hvor vi sent paa Dagen indtog vort Aftensmaaltid og glædede os ved Udsigten over Kattegat og over til Kullen. Min Moder kunde ikke løsrive sig fra den og fra den vidunderlig skønne og pragtfulde Solnedgang, og vi forblev der til Skumringen indtraadte, betagne af den forunderlige, drømmende højtidelige mystiske Stemning, som den magiske Belysning, Skyernes vidunderlige Former og Farver, den dybe og dyssende Stilhed og Fred saa ofte fremkalder, naar Natten gradvis breder sit Slør over Naturen og maner alt til Ro. Pludselig blev vi revne ud af vor Stemning ved Synet af et glimrende Meteor, der stærkt lysende foer hen over Himlen. Min Moder greb sig til Hjertet og udbrød stærkt bevæget: Gud, Børn - der er bestemt tilstødt Eders Fader noget! - et Udbrud, der naturligvis trykkede os under den lange Hjemkørsel. - Dagen eller anden Dagen derefter erfarede vi, at det netop var den Aften og Nat, at min Fader

med "Hekla" havde angrebet og ødelagt Oprørsdamperen "von der Tann" paa Neustadtbugten. Dette Sammentræf undgik ikke at give Næring til den Overtro paa Varsler, Gengangere, Spøgelser o.lign., der i vore barnligste Aar den Gang blev bibragt os Børn af vort Tyende og lidt senere af Forfattere som Hoffmann, Ingemann og fl.; ofte var dette Sujet Genstand for vore vel skeptiske og skjæmtende men dog af en vis pikant Gysen ledsagede, dæmpede Samtaler i de mystiske Skumringstimer, naar Brændet flammede eller glødede i Kaminen og oplyste Værelset med sit flakkende Skær.

Efter Krigens Ophør var vi Børn naturligvis jublende Tilskuere ved Hærens og Flaadens festlige Indtog og Modtagelse i Kjøbenhavn, Dage der næppe vil gaa nogen Deltager eller Tilskuer af Minde, saa længe de lever. Vi fik Adgangsbilletter til Galleriet i Christiansborg Slots Ridehus, da her blev givet en Banket til fortrinsvis Ære for Marinen. Haugen præsiderede under nogle mægtige Palmer, der var skudte op i Centrum af Ridehuset, og hvorom hele Bordordningen for de hjemvendende Krigere var praktisk arrangeret, saaledes at Haugen kunne se alle og alle ham. Jeg var for ung til at bide Mærke i Talerne, indtil min gamle Farmoder - Grandmama kaldte vi hende - en sjælden begavet og distingueret Kvinde, Datter af Danmarks næstsidste "virkelige Admiral" Otto Lütken, lagde sin Haand paa min Skulder og sagde: "Hør efter min Dreng, det er Din Fader som taler". Jeg opfattede da, at en mig aldeles fremmed gennemtrængende og mandig Røst - som jeg først senere skulde lære at kende - kort og fyhdigt udtalte Marinens Tak for den hædrende Modtagelse, men samtidig Beklagelse over, at den ikke havde faaet Lejlighed til at gøre sig mere gældende end

Tilfældet havde været, hvad den kun længtes efter at bevise sin Evne og Villie til. Det var Kongen, der personligt havde opfordret min Fader til at sige nogle Ord, rimeligvis fordi han havde haft det Held ved nogle Sammenstød med Oprørernes Søstyrke at bidrage til at bringe den sørgelige Eckernförde Affære i Glemmebogen, hvis skæbnesvangre Udfald forøvrigt kun skyldtes Datidens Uvidenhed om faste Landbatteriers absolutte Overlegenhed overfor Træ- og Sejlskibe. Jeg vilde næppe nu mindes denne lille Episode og min Faders Udtalelse, hvis den ikke var blevet opfrisket i 1864 og gik i Traad med hans Besvarelse af den Hyldest, som de ham underlagte Skibe ydede ham efter Helgolands Affæren ved at løbe hans Kommandoskib "Niels Juel" paa Siden og udbringe et rungende "Leve" for ham; den bestod i: "Tak, lad os gøre os klare til paany at møde Fjenden".

Søkadetakademiet.

Efter Krigen blev min Fader udnævnt til Chef for Søkadetakademiet, og i Foraaret 1851 flyttede vi ud i den derværende Chefsbolig, medens han selv gik til Søs med Kadetskibet. Den Gang laa baade Landkadet- og Søkadetakademiet i den yderste Del Bredgade; det første var den nuværende Rigsdagsbygning paa Hjørnet af Fredericiagade og paa en eneste Gaard nær, det saakaldte pompeianske Hus, (fordi det mellem Stuen og første Sal var prydet med en pompeiansk Frise) fandtes der ikke nogen anden Bygning paa denne Side af Bredgade paa hele Strækningen ud til Toldbodvejen. Den anden Side var derimod bebygget aldeles som nu, blot at den moderne Hjørnebygning ud til Toldbodvejen, som nu knuser det gamle Søkadetakademi, og dens nærmeste Nabohuse paa Toldbodvejen ikke eksisterede. Deres Areal

optoges af Kadetchefens meget smukke Have, der var rig paa gamle Træer, Roser og sjeldne Busk- og Espaliervækster. Bagved denne og begrænset paa den ene Side af Frederiks Hospitalet paa den af Familierne Zachariæ og Dannemands Havemure - deres herskabelige Vaaningsbygninger laa ud mod Toldbodvejen - strakte den rummelige Kadetplads sig langt ned mod Amaliegade, hvor den afsluttedes af en Handelsgartners (Caspersens) Haveanlæg og Driverier.

Akademiets Hovedbygning optages i Stuen af den smukke og meget rummelige Chefsbolig, hvis store Dagligstue samt Spisestue vendte ud mod Bredgade, medens Havestuen, min Faders Arbejdsværelse, alle Soveværelser etc. etc. vendte ud til Haven. Køkken, Tyendeværelser og lign. var i Kælderen. Hele første Etage optages af Læsesalene, Akademiets Bibliothek, fysiske Samling samt ud til Gaarden af en lang og lys Korridor, den saakaldte Paradegang, hvor Kadetterne hver Morgen maatte stille til Parade for at lade deres reglements-mæssige Uniform og Paa-klædning inspicere af den vagthavende Officer. I Mezzaninetagen havde de yngre Kadetofficerer deres Boliger og Kadetunder-officererne et Aftrædelsesværelse. Her var ogsaa Salen, hvor Danseundervisningen foregik, samt nogle mørke Arrester, hvor man havde Valget imellem at tilbringe Straffetiden staaende eller siddende paa Gulvet. Oppe over Hovedbygningens høje Loft paa Toppen af Taget var anbragt en stor kvadratisk Jernaltan, fra hvilken man havde en herlig Udsigt til alle Sider baade over Byen, Havnen og Rheden samt over Grønningens Træer til Sundet og Kysten med Hveen og Sverige i Baggrunden.

I Mellembygningen, der var lavere end Hovedbygningen, og gennem hvilken en Port førte ud til Kadetpladsen, fandtes forneden Vognskure og Stald m.m., og foroven havde Akademiets

Vagtkommanderende en smuk ægteskabelig Bolig, hvis Vinduer paa den ene Side vendte ud til Forgaarden paa den anden til Kadetpladsen. Udsigten til denne var dog noget begrænset af en derpaa opført mægtig Gymnastiksal med Tilbehør, hvor alle Slags Legemsøvelser og ridderlige Kunster, Hugning, Fægtning og i daarligt Vejr Geværekssersits blev drevne til en høj Grad af Fuldkommenhed. Kun Dansen havde som alt nævnt sit eget Tempel, maaske en Indrømmelse til vor Lærer, Kgl. Solodanser Brodersen, der tilligemed sin Spillemand om Vinteren vilde have frosset i den store kolde Gymnastikhalle; men forøvrigt dyrkedes hans Kunst med samme Iver som de andre, og Kadetterne lærte at danse ligefra den Dag de 13 à 15 Aars Drenge optoges paa Akademiet og til de forlod det som 19 à 22 aarige Lieutanter. Hr. Brodersen undlod da heller ikke ofte at minde os om, at Dansen var akkurat lige saa vigtig for Søofficeren som Mathematiken.

Paa den store Kadetplads fandtes forøvrigt kun en Række gamle men rigtbærende Frugttræer fra dens tidligere Havetid, hvis fotræffelige Graapærer, Bergamotter o.lign. Kadetterne naturligvis høstede i Utide, nogle forældede Gymnastikapparater, der nu kun brugtes til Leg og Torturretskaber mellem Kadetterne indbyrdes samt endelig en fuldrigget Korvetrejsning fra Toppen af Masten (Underraa, pyttingvant og Mers inklusive) til Bramstangens Knap; her foretoges Øvelser i Rebning, ejlbeslaaning, Underslaaning o.lign. I de tre Sommermaaneder Kadetterne var til Søs kunde Græsset gro ret frodig paa Pladsen men saa snart de kom tilbage oppløjedes det hurtigt under de vældige Styltekampe, der førtes i Frikvartererne. Til Øvelsen af denne Idræt leverede Akademiet fra gammel Tid lige saa

mange Par tunge jernbeslagne Stylter, som der var Kadetter, og disse opnaaede hurtig en fænomenal Øvelse i at benytte Stylterne til Gang, Løben, Hoppen og til Angrebs- og Forsvars-vaaben. Enekampene bestod i, at de to Modstandere gik imod hinanden; hoppende paa den ene Stylte svingede Angriberen den anden i Luften for med et vældigt Slag at slaa Stylterne bort under Fødderne paa Modstanderen. Hvis denne ikke ved en lynsnar Retræte undveg Slaget - der vel at mærke kun maatte rettes mod Stylterne under Fodklampen, da det ellers vilde kunne slaa en Mand fordærvet - søgte han at afparere det med sine Stylte, medens han hoppede paa den anden, og saaledes fortsattes Kampen, indtil en af Parterne i Reglen paa ublid Maade laa paa Jorden. I Fælleskampe, hvor man var udsat for samtidige og uventede Angreb fra flere Sider, maatte man have Øjnene med sig overalt og kunde faa nogle ret alvorlige Knubs, naar en ubemærket Angriber pludselig slog Stylterne bort under ens Fødder, selvom det tidt var den kødrigeste Del af Legemet, der maatte bære Smerten ved Faldet. At Akademiet maatte tillægge denne Idræt nogen Betydning fremgik af, at det leverede og vedligeholdte Stylterne (saa vel som nogle lange Springstænger) gratis. En anden Sommerleg, der navnlig gik ud over Smaakadetterne bestod i atter og atter at vippe dem til Vejrs som en Fjerbold og gribe dem i et stort firkantet Sejldugshimmel-sprætstæppe, betjent af 50 kraftige Kadetarme, indtil Drengen blev saa forstumlet af disse hvirvlende Luftrejser, at han ravede om som beruset, naar han omsider fik fast Jord under Fødderne. Om Vinteren var Sneboldkampe den almindeligste Sport, der efterlod mange blaa Øjne og opsvulmede Ansigter i alle Regnbuens Farver, idet de ældre Kadetter havde Ballier med

Vand staaende foran sig, hvori de dyppede Boldene og trykkede dem faste som Sten. De smaa Kadetter blev saa stumdom som Skive stillede op ad en Mur, hvor det blev deres Sag at undgaa Regnen af Projektiler. En uundgaaelig Indvielse til Kadetlivet var Snebegravelsen, som ogsaa foregik paa Kadetpladsen. En mægtig Snebunke blev skovlet sammen, naar den havde naaet en vis Højde, blev der i Midten dannet en Fordybning, hvori Offeret maatte udstrække sig paa Ryggen med samlede udstrakte Ben og med begge Hænder op for Mund og Næse, saaledes at han kun ved Hjælp af Hænderne og nogle konvulsiviske Bevægelser af Rygrad og Mave kunde bevare lidt Aanderum, naar 6-8 Skovle derefter slyngede Sne ned over ham, indtil Gravhøjen var fuldført. Derpaa samledes alle om Højen og et enstemmigt kraftigt "Rejs ut", der stundom maatte gentages, fordi den begravede ikke kunde høre det, fremkaldte hans møjsommelige Opstandelse som Snemand, der nu ved at løbe Pladsen et Par Gange rundt forfulgt af nogle kraftig betjente Riskoste, hurtig fik sneen af sig og genvandt sine Livsaander. Akademiets daværende Næstkommanderendes, senere Kommandør Ove Petersens, ømhjertede norske Hustru fortalte mig hvorledes hun fra sine Vinduer ofte med Rædsel havde været Vidne til disse Begravelser og, naar Kadetterne var kaldt op, havde sneget sig ned paa Pladsen og med en lang Stok havde søgt at gennembore Snedyngen af Frygt for at den kunde dække over et forglemt og kvalt Offer - hvad der dog ingen Fare var for.

I de første Aar af vort Ophold paa Akademiet kunde jeg, da min Skoletid omtrent faldt sammen med Kadetternes, kun lejlighedsvis inde fra vor Have være Øjenvidne til deres ovenomtalte Lege og Øvelser, men naar de Kl. 3-4 havde forladt Akademiet, havde jeg frit Spillerum paa Kadetpladsen til at tumle

mig med et Par Stylter, entre op i Rejsningen og finde paa forskellige gale Streger, hvad nær var kommet mig dyrt til at staa. En Dag havde vi uventet faaet Skolelov, og da jeg kom hjem bemærkede jeg at Sejlene paa Rejsningen var gjorte los og hang til Luftning kun ophalede i .givtougene. Da der var god Tid til at Kadetterne kom ned igen for at beslaa dem, entrede jeg op i Rejsningen og da jeg kom til Bramsalingen fik jeg den absurde Ide at krybe ned i den Køje, der var dannet paa hver Side af Bramsejlet ved at Skødbarmen. var halet op, og liggende der lod jeg mig gyngede frem og tilbage af Vinden. Pludselig gav givtouget, der kun var løst fastgjort ved Foden af Masten, efter, og jeg styrtede fra den betydelige Højde ned paa Jorden, hvor Kadetterne, da de atter mødte paa Pladsen, fandt mig liggende bleg, blodig og besvimet. De slog straks noget koldt Vand over mig og bar mig gennem Forgaarden ud i Porten, som min Fader tilfældigvis i samme Øjeblik traadte ind i fra Gaden; han tog mig i sine Arme med det Udbrud: "Min egen kære Dreng" og bar mig op i vor Lejlighed. Om det var hans Stemme eller det kolde Vand, som et Øjeblik kaldte mig til Live, skal jeg lade være usagt, men kunde kun hvidske: "Det er ingen Ting Fa'er" før jeg atter faldt hen. Da jeg igen kom til mig selv, var Klæderne skaaren af mig, og jeg laa ufølsom og lammet paa en Madras uden at kunne gøre en Bevægelse eller røre et Lem men med fuld Bevidsthed og Opfattelsesevne. Kuriøst nok syntes min Ufølsomhed ogsaa at være moralsk; thi det var med største Sindsro, som om det slet ikke gjaldt mig, at jeg hørte følgende Ord blive vekslede i hvidskende Tone mellem min Fader og vor Huslæge Professor (senere Konferensraad) Trier, som den Gang var Overlæge paa Frederiks Hospital: "Troer

De han kan komme over det, kære Professor?" - "Det er mig umuligt at sige, før vi har kunnet undersøge ham, hvad ikke kan lade sig gøre i hans nuværende Tilstand". - Dog kom jeg over det trods et dybt Hul i Hovedet, der rimeligvis var stødt paa en skarp Sten, og et Par knækkede Ribben, som hurtig voksede sammen, og faa Uger senere var jeg atter mobil.

Efter at være flyttede til Akademiet ophørte vor regelmæssige Landliggen, dels fordi vi havde den smukke Have og frie Beliggenhed, dels fordi vi Børn voksede til og maatte passe vore Skolepligter og endelig fordi min stakkels Moder

Modtaget fra:

Juni 87

Højesteretssagfører

Ebbe Suenson

Dantes Plads 3, 1556 Kbh. V

01 141410

